

HÆSTEN

UNDER REDAKTION
~ ~ ~ AF ~ ~ ~
STATSKONSULENTERNE
~ AUG. KJÆR, ~
KONGSVANG, AARHUS,
~ ~ ~ OG ~ ~ ~
ALF. L. SØNDERGAARD,
STOREHEDINGE

KIRKESKOV'S FORLAG, VESTRE BOULEVARD 44, KØBENHAVN V

HEFTE 2

1942

HESTEBESLAG, HOVPLEJE OG HOVENS SYGDOMME

Af Professor P. GRUNTH

A. Hestebeslag.

Hestebeslag har til Hovedhensigt at beskytte Hoven mod overvættes Slid, men det tjener i modificeret Skikkelse ogsaa andre meget vigtige Formaal, nemlig 1) at sikre Hestens Fodfæste i glat Føre (Vinterbeslag, Skærpnng), 2) at mildne de for Hesten skadelige Følger af fejlagtig Benstilling og Bevægelse samt 3) at understøtte Helbredelse af Sygdomme i Hoven (Sygebeslag). Hestebeslaget er kort sagt et stort Gode, men kan dog ogsaa betegnes som et nødvendigt Onde, fordi det paa mange Maader griber forstyrrende ind i Hovens naturlige Virkemaade og derigenem i flere Retninger kommer til at true ikke blot Hovens, men ogsaa hele Lemmets Sundhed. Det er saaledes meget uheldigt, at Hoven, medens Beslaget ligger, vokser sig længere og længere og samtidig bliver mere og mere hældende, idet Skoen ganske ophæver Sliddet af Hornvæggen i Taaen og Sidevæggen, medens Dragtvæggen slides mod Skoens øverste Flade. Dette Slid kommer i Stand, fordi Hoven under Gennemtrædningen udvider sig lidt i Dragten og atter trækker sig sammen, naar Belastningen ophører. Denne saakaldte Hovmekanisme spiller en meget stor Rolle, dels ved at bryde Nedfaldsstødet, dels ved at fremme Blodcirkulationen i Hoven, og det er derfor ogsaa meget beklageligt, at Beslaget altid griber hemmende ind i denne Side af Hovens Funktion, navnlig ved at hindre Hornstraalen i

at støtte mod Jorden, hvad der forøvrigt ogsaa paa anden Maade er meget skadeligt for Hoven, idet Hornvæggen derved bliver alene om at bære Byrden. Endelig giver Beslaget indirekte, nemlig gennem fejlagtig Udførelse, Anledning til mange Ulykker i Form af Haltheder (Lidelser i Hov, Led og Sener), hvis Forhold til Beslaget imidlertid meget ofte slet ikke falder den usagkyndige i Øjnene, fordi Flertallet af disse Lidelser udvikler sig lidt efter lidt og først efter længere Tids Indvirkning af vedkommende Beslagfejl. Hvor Forholdene tillader det, bør man derfor lade Hesten gaa uden Sko, og dette gælder bl. a. de af Landbrugets Heste, som maatte have sunde Hove med godt Horn, og som kun undtagelsesvis benyttes til Arbejde paa haard Bund (Landevej). Men det gaar naturligvis ikke an ganske at overlade den ubeslaaede Hov til sig selv; ogsaa den skal med ca. 6 Ugers Mellemrum efterses af Beslagsmanden, for at der i Tide kan blive grebet regulerende ind over for eventuelle Uregelmæssigheder ved Hornets Slid.

Om Beslaget udføres mere eller mindre godt, afhænger naturligvis først og fremmest af vedkommende Beslagsmands Indsigt i Faget. Den rent haandværksmæssige Uddannelse gør ikke sin Mand til en virkelig dygtig Beslagsmand; han maa desuden have erhvervet sig et nøje Kendskab til Hovens Bygning og Virkemaade saavel i sund som i syg Tilstand, og han maa være

i Besiddelse af megen Tænksomhed for at kunne benytte denne sin Viden rigtigt under de overordentlig vekslende Forhold, som Hoven paa den levende Hest frembyder. Supplerende Uddannelse i den Retning bydes der her i Landet Beslagsmedene Adgang til at faa paa særligt dertil indrettede Kursus, som afsluttes med en betryggende Prøve i Beslagkunstens Teori og Praksis („eksaminerede Beslagsmede“).

1. Hestskoen.

Paa Hestskoen adskilles en udvendig og en indvendig Gren. Den inddeles forøvrigt — svarende til Hornvæggens Inddeling (se Hov) — i eet Taastykke, to Sidestykker og to Dragtstykker.

Fig. 1.

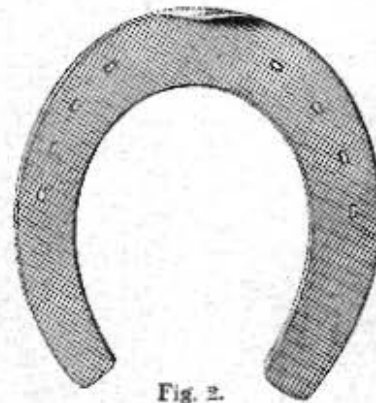

Fig. 2.

Højre Forsko (Parallelsko), set fra nederste (Fig. 1) og fra øverste Flade (Fig. 2).

Fig. 3.

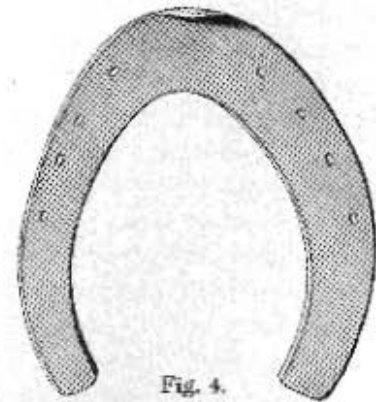

Fig. 4.

Højre Bagsko (Parallelsko), set fra nederste (Fig. 3) og fra øverste Flade (Fig. 4).

Fuldt færdigsmedet („tilrettet“) skal Skoen have den normale Hovs Form. Følgelig bliver Forskoen rund, Bagskoen derimod mere spids i Taastykket, og den udvendige Gren kommer til at beskrive en større Buc end den indvendige. I Overensstemmelse med Sliddets ulige Fordeling i Skoen gøres denne bredest i Taastykket og bredere i den udvendige end i den indvendige Gren. Dette sidste skal være stærkt fremtrædende i Bagskoen, men kun let antydet i Forskoen. Alt efter Størrelsen gøres Skoen fra 8 til 15 mm tyk.

Skoens øverste, mod Hoven vendende Flade træffes endnu meget ofte indrettet saaledes, at den falder i to Afdelinger, udvendig Bærefladen og inden for denne Hulslaaningen.